

PROIECT SCOP: Solidaritate in Comunitate=Oameni mai Puternici Atelierul nr. 5 MEDIA LITERACY Detectivi de stiri false

Timp necesar: 2 ore

Obiective de învățare:

SSă învețe participanții să facă diferența între trei tipuri de jurnalism: jurnalismul de calitate, jurnalismul care oferă informații greșite sau inexacte și jurnalismul care dezinformează (intenționat)

Competențe și abilități dezvoltate:

- Gândire critică
- Reflecție
- Analiză
- Capacitatea de a recunoaște semnalele de alarmă
- Capacitatea de a recunoaște calitățile unui jurnalism bine construit
- Capacitatea de a detecta dezinformarea

Abilitatea de a construi jurnalism de calitate

Concepte cheie pentru gândire critică

- La ce se referă de fapt știrile false?
- Ce face o sursă media să fie de una de încredere sau una nesigură?
- Ce este jurnalismul bun?
- Ce principii etice stau la baza unui jurnalism bun, de calitate?
- Cine câștigă din dezinformare?
- Cum se evaluează elementele media de încredere și cele nedemne de încredere?

Cum pregătim activitatea?

Ne asigurăm că lucrăm într-o sală în care mesele și scaunele sunt mobile (ideal ar fi chiar să nu existe mese în sala de lucru) și că este suficient spațiu pentru ca participanții să se poată mișca liber. Imprimăm fișe de lucru suficiente, astfel încât fiecare participant să primească câte una.

Configurăm videoproiectorul sau un alt dispozitiv pentru afișarea materialelor video

Grupăm elevii în grupe de câte 2-3, astfel încât fiecare grupă să aibă la dispoziție un dispozitiv cu acces la internet (telefon, tabletă etc.).

Materiale necesare:

Material video CJI: Drumul jurnalistului de la informație la stare
https://youtu.be/1x_NhPhkJJQ

Fișe de lucru

Videoproiector și computer

Dispozitive personale conectate la Internet

Link către jocul „Bad news”, care să fie distribuit tuturor elevilor:
https://www.getbadnews.ro/droggame_book/junior/#next

Surse de informare suplimentare

Informare și dezinformare în peisajul media actual: <https://cji.ro/wp-content/uploads/2021/06/Toolkit-informare-si-dezinformare.pdf>

Drepturile și siguranța copiilor în mediul online - ghid pentru profesori:
<https://cji.ro/ghid-drepturile-copiilor-online/>

Website cu articole și videoclipuri utile: <https://www.antifake.ro/>

Descrierea detaliată a activității:

Introducere în activitate: ce este jurnalismul de calitate?

Elevilor li se urează bun venit și le este prezentată tema activității, pe scurt. Profesorul facilitator va deschide activitatea propriu-zisă întrebând efectiv elevii care sunt, după părerea lor, caracteristicile unui jurnalism bun, de calitate, cum este construit acesta. În funcție de răspunsurile elevilor, aceștia vor primi informații suplimentare, despre principalele întrebări la care trebuie să răspundă o știre (Cine? Ce?, Unde, Când? De ce? Cum?), dar și despre modalitățile de prezentare a informațiilor principale (argumentul, controversa, derularea evenimentelor dovezile). De asemenea, profesorul facilitator le va vorbi elevilor și despre utilizarea citatelor care pot sublinia sau întări cele de mai sus, dar și despre necesitatea prezentării contextului, prin utilizarea de informații interesante, istoric relevante, a unor statistici etc. Profesorul facilitator va sublinia și caracteristicile unei știri bine făcute, respectiv: relevanță, acuratețe, echilibru, echidistanță, credibilitate.

Jurnalism +, jurnalism -

După ce purtați o discuție suficient de clară cu elevii despre trăsăturile jurnalismului de calitate, subliniind elementele prezentate mai sus, continuați cu o componentă practică, în care prezentați elevilor două versiuni ale aceleiași știri, una reprezentând jurnalism de calitate, iar cealaltă un exemplu de "așa nu". Invitați elevii să discute despre aceste știri și să le analizeze în contextul discutat, clasificându-le după nivelul de calitate. Reveniți la punctele menționate și identificați-le în textele celor două știri. Apoi, la final, identificați cu elevii care este valoarea celor două știri (fișă lucru atașată).

Jocul "Bad news"

Invitați elevii să acceseze jocul online "Bad news" și să îl joace. Asigurați-vă că l-ați jucat înainte dvs., pentru a putea conduce discuțiile în mod adecvat ulterior și pentru a putea invita elevii să prezinte experiențele lor după ce au terminat de jucat jocul.

Scrive tu o știre!

În minutele următoare, invitați elevii să fie ei cei care practică două tipuri diferite de jurnalism. Astfel, în grupuri de 2-3 elevi, dați acestora sarcina de a scrie un "articol de presă" despre ceva care s-a întâmplat la școală și o "știre falsă" (la fel ca în jocul on-line); după ce au terminat, fiecare grup va prezenta munca de echipă și va cere colegilor lor să ghicească care dintre știrile prezentate este cea reală și care este falsă. Discutați despre cum au reușit să identifice știrea falsă, care au fost, pentru ei, semnalele de alarmă. Utilizați lista de verificare a știrilor bune pentru a discuta împreună despre calitatea acestora. Discutați despre cum uneori, chiar dacă ceva se bazează în întregime pe fapte reale, modul în care este prezentat poate de fapt să distorsioneze acele fapte și să transforme informarea în dezinformare.

Fii tu jurnalist sau evaluator de știri! (activități opționale)

Ca extindere a activității și prelungire pentru mai multe zile sau ca temă pentru acasă, puteți ruga participanții să formeze echipe jurnalistice (un intervievator, un cameraman, un producător) și să exerseze realizarea de videoclipuri cu știri despre evenimentele care au loc în comunitate, folosind cât mai multe dintre regulile unui jurnalism bun, de calitate. Rugați clasa să folosească lista de verificare a unui jurnalism bun atunci când revizuiesc videoclipurile împreună.

De asemenea, puteți să cereți echipelor participante să se uite la sursele de știri on-line pe parcursul unei săptămâni și, pentru următoarea oră de dirigiență să găsească un exemplu de jurnalism bun și unul de jurnalism prost și să explice motivele alegerilor lor.

Puncte-cheie pentru facilitatori

Folosiți întrebări deschise pentru a stimula discuțiile, pe cât posibil pornind și construind de la ideile copiilor și adăugând informații care le pot clarifica sau îmbunătăți procesul de gândire.

FISA LUCRU

1. Titlul știrii

2. Unde se întâmplă acțiunea știrii?

3. Care sunt ideile principale ale știrii?

4. Completați cât mai multe detalii despre informațiile care sunt transmise în știre.

Cine	Ce	Când	Unde	Cum	De ce

5. Pentru ca informația prezentată să fie credibilă, știrile conțin citate ale unor surse. Sursele sunt persoane care au fost martori la eveniment sau care sunt implicate într-un fel în acesta. Scrieți în tabelul de mai jos citatele pe care le considerați importante.

Sursă	Citat

6. Spuneți în câteva cuvinte părerea voastră despre știre

Checklist pentru a identifica o știre bine facuta:

- Relevanță – tratează un subiect important pentru public;
- Acuratețe – informațiile sunt corecte și demonstrabile;
- Claritate – subiectul este ușor de înțeles;
- Echilibru – sunt prezentate toate punctele de vedere implicate;
- Echidistanță – toate “vocile” primesc aceeași vizibilitate;
- Credibilitate – sursele utilizate sunt citate și au autoritate în domeniu.

Criterii de stabilire a valorii de știre

- Noutate
- Proeminența actorilor
- Proximitate
- Impact și consecințe
- Conflict
- Interes uman
- Raritate sau unicitate

Proiect derulat de Fundația Centrul Parteneriat pentru Egalitate-CPE în parteneriat cu Asociația AmurteL cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; Pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org

Informații despre Active Citizens Fund România sunt disponibile la www.activecitizensfund.ro

Detalii despre proiect pot fi găsite la www.cpe.ro/scop/

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă